

Umstellung der Forstwirtschaft vornehmlich eine Aufgabe der staatlichen Betriebe.

\*

**La modernisation de notre sylviculture.** Par J. Fodor.

L'Auteur recommande le recours aux méthodes de la régénération naturelle.

\*

**Modernization of Our Sylviculture.** By Gy. Fodor.

The methods of natural regeneration are suggested.

## ÉRTESÍTÉS.

Értesítjük t. Olvasóinkat, hogy különkiadványként küldjük meg a következő hivatalos közleményeket:

1. A m. kir. minisztérium 2750/1944. M. E. számú rendelete a mérnöki rendtartásról szóló 1923:XVII. tc. módosításáról és kiegészítéséről.
2. A m. kir. minisztérium 2850/1944. M. E. számú rendelete a fatermelés és faellátás rendjét biztosító 1750/1944. M. E. sz. rendelet módosításáról.
3. A m. kir. minisztérium 2770/1944. M. E. számú rendelete az erdei bérlegeltetés engedélyezésére vonatkozó rendelkezések kiegészítéséről.

## IRODALOM

**Dr. Földváry László: A vasúti talpfa termelésének, felhasználásának és forgalmának 100 éve Magyarországon. 1840—1939. II. kiadás.** (Hornyánszky Viktor Rt. kiadása, Budapest, 1943. Ára: 10 P.)

A szerző 126 oldalas vaskos füzetben foglalta össze az utolsó 100 évnek a vasúti talpfa termelésére, felhasználására és forgalmára vonatkozó fontosabb adatait. Gondos forrástanulmányok, a részletekben való — néha tán kissé túlzott — elmélyedés, az okozati összefüggések lelkiismeretes kutatása jellemzik munkáját. Ha célját nem sikerült mindenütt teljesen elérnie, ezt csak arra vezethetjük vissza, hogy a talpfakérdést befolyásoló tényezők számottévo részéről nincsenek könnyen hozzáférhető írásos vagy éppen statisztikai feljegyzéseink.

A magyar vasúthálózat fejlődésének rövid történetéből kiindulva, végigkíséri a talpfatermelés, -feldolgozás és -forgalom alakulását — a trianoni megcsonkításon keresztül — egész az 1939. évig, s a szövegen kívül 44 értékes táblázat, továbbá 19 ügyesen megszerkesztett számábra és térkép világítja meg az egyes részleteket.

Üttörő összefoglalás és a jövőre nézve kétségtelenül értékes forrásmunka.

Kissé szokatlan azonban a stílus csiszoltságára irányuló — tán némiképp túlzott — törekvés, amely a szöveget helyenkint hosszadalmassá teszi és az összetartozó adatokat néha kelleténél távolabb veti egymástól.

Bár ez ma, amikor a műszaki ember ideje amúgy is túlságosan van igénybe véve, kissé hátrányos, még sem von le semmit annak a szorgos hangyamunkának az értékéből, amellyel a szerző az idevágó összes hivatalos forrásokat felkutatta, áttanulmányozta és a sokszor nagyon eltérő adatokat közös nevezőre hozni iparkodott.

Egyébként annyira belemélyedt tárgyába, hogy a könyvét egész nyugodtan nevezhette volna a magyar vasúti talpfa monografiájának.

B. Z.

## HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye. (78. kötet, 1944.)

14. sz. — *Vörös J. dr.*: Herrmann Miksa 1868—1944. — *Harkányi J.* Az alsóberecki Bodrog-híd helyreállítása. — *Hoffmann H.*: Ruszkabánya története. (2. közl.)

15. sz. — *Majorossy Gy.*: Buday Béla. — *Török B.*: Egy víztermelőtelep létesítése. — *Hofmann H.*: Ruszkabánya története. (3. közl.)

A Műszaki Világ. (VIII. évf. 1944.)

19. sz. — *Krompecher L. dr.*: A lakosság jelenlegi elsőszámú barátja az óvóhely. — *Ifj. Molnár D.*: A nagyvárosrendezés új útjai. — *Kovatsék F.*: Bombatámadás okozta károk romeltakarítása és helyreállítása.

20. sz. *Árway J. dr.*: Új munkatempó. — *Kovatsék F.* Bombatámadás-okozta károk romeltakarítása és helyreállítása. — *—*: Rakétarendszerű új fegyverek. — *Nyulassy J.*: A faipar átállítása.

21. sz. *Árway J. dr.*: Világrészek háborúja. — *—*: Gázturbinás mozdonyok. — *—*: Az ultrarövidhullámok új szerepe a haditechnikában.

A Természet. (XL. évf. 1944.)

7. sz. — *Kolosváry G. dr.*: Alkalmazkodás vagy alakváltozás? — *Nadler H.*: Adatok és képek az állatkert életéből.

A Vadászkutya. (V. évf. 1944.)

7. sz. — *Forti J. dr.*: Vadászkutya idomító tanfolyam. — *Zoborhegyi*: Vadászkutyák közúti fuvarozása. — *Szedzerjei Á.*: Mi jobb a medvére, kopó-e vagy véreb? — *Forti J. dr.*: A vizsla alkata.

Az Időjárás. (XLVIII. évf. 1944.)

1—2. sz. *Dobosi Z.*: Felhőmagasságok Budapest felett. — *Keöpeczi-Nagy Z. dr.*: Folyóink jégállapota az 1942/43. év telén. — *Réthly A. dr.*: Bogdánfy Ödön meteorológiai működése. — *Bacsó N. dr.*: Magyarország időjárása 1943 november és december havában.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXVII. évf. 1944.)

13. sz. — *Károlyi Á.*: Nyomásmérések olajtermelő kutakban.

14. sz. — *Pattantyus-Ábrahám I.*: Hermann Miksa. — *Vigh F.*: Az esztergomi szénmedence hidrológiai viszonyai és a vízveszély elleni védekezés módzatai. (1. közl.)

Fás Tudósító. (III. évf. 1944.)

27—28. sz. — *Környei I.*: Szakkereskedők javaslata a furnirszakma átállítására.

29—30. sz. — *Nyulassy J.*: A faipar átállításának tényezői.

Halászat. (XLV. évf. 1944.)

7. sz. — *Kolosváry G. dr.*: A magyar „Najade“ expedíció harmincéves jubileumára. — *Gébert J.*: Hogyan alakítsunk halászszövetkezeteket? — *Kontur Gy.*: Az Országos Halászati Egyesület a halászok háborús anyagellátásának szolgálatában. — *Kontur Gy.*: A Fertő-tó halászata és a műszaki kérdések. — *Mika F. dr. és v. Varga L. dr.*: A Dunai galóca.

Köztelek. (LIV. évf. 1944.)

28. sz. — *Kreybig L. dr.*: „Több televényt!“ *Báldy B.*: Gazdasági előljáróink a baromfitenyésztés szolgálatában.

29. sz. — Ifj. Purgly J.: Gyomirtás a rizstelepen. — Schandl J. dr.: A termékenység növelése a lótenyésztésben. — a. Ajkay I.: Részes vagy sommás aratás?

30. sz. — Izsó I. dr.: Hozzászólás a „Több televényt!” című cikkhez. — Fáthy F. dr.: A Meteorológiai Intézet új földművelésügyi meteorológiai osztálya.

### Mezőgazdasági Közlöny. (XVII. évf. 1944.)

7. sz. Sass G.: Tapasztalatok Németországból behozott mezőgazdasági gépekkel. — Ho.: Homoki vetésforgó kísérletek.

### Nimród Vadászlap. (V. évf. 1944.)

20. sz. — Veress G.: Időszzerű kérdések. — Kittenberger K.: Szárnyasvad Kelet-Afrikában. — Sz. Krcs K.: Vadállomány és területberek.

21. sz. — Solyom: Vadászatról, vadászokról. — Nagy Gy. dr.: Farkasélményeimből.

### Természettudományi Közlöny. (76. kötet 1944.)

7. sz. — Rapaics R.: A növényi ingerület. — Vásony L.: A vitaminkutatások újabb eredményei. — Gyurgyik B.: A pontos idő közlésének műszaki megoldása. — Udvardy J.: A madárvonulás.

### Térképészeti Közlöny. (VI. kötet. 1942.)

3—4. sz. — —: Új katonai térképeink. — —: Változások terep-rajzi térképeink jelkulcsában. — —: Új 50.000-es és 200.000-es térképeink domborzatárnyékolása. — techn. Hofhauser J. dr.: Az országos felmérés és térképezés honvédelmi megvilágításban. — Matolay T.: Az „Ellipsodie de référence internationale” számítási formulái. — Hankó G.: Fényképillasztópontok. — Virág J.: Az üvegrács (raszter) szerepe a nyomdai eljárásokban. — Tárczy-Hornoch A. dr.: Néhány Mikoviny Sámuelre vonatkozó érdekesebb okmány.

### Turista Értesítő. (IX. évf. 1944.)

7. sz. Romhányi A. dr.: Tízparancsolatunk a gyakorlati turista-etika tükrében.

### Vadászujság. (IV. évf. 1944.)

19. sz. — Szent-Ivány G. dr.: A magyar vadászat háború utáni alakulása. — Vasas J.: Nyúlhajszolásról való leszoktatás. — Smuk A.— Gy. Takách Gy.: Kié a szomszéd területén összeesett bika?

20. sz. — Balsay L.: Satnyuló őzállományunk talpraállítására. — —: A görögnyeszentimrei vadászterület regénye. — Dudás M.: A multévi töltényellátás szomorú emlékei.

21. sz. — Gy. Takách Gy.: Javaslat az új vadásztörvényhez. — Cs. Orosz K. Gy. dr.: „Még egyszer a fogolyról.” — Thiringer J.: A fogolyról és a lelövési keretről.

## KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

DER DEUTSCHE FORSTWIRT. 1944. 53/54.—59/60. sz.

Rupf: Adatok a heilbronni osztályozáshoz. (Ein Beitrag zur Heilbronner Sortierung.) 209—212. old.

A lúcfenyőszálfákak a megengedett legkisebb hosszúság és felső-átmérő szerinti osztályozását Németországban nagyon sokan elleneztek,

és ezért két év óta ismét középátmérő szerint is szabad osztályozni ezt a választékot.

A szerző számos példával bizonyítja a heilbronni osztályozás előnyeit és gyakorlatiasságát.

**Liese és Eggers: A tűhullást leküzdő új szerek. (Neue Erfahrungen mit Schüttebekämpfungsmitteln.)** 217—220. old.

A rézzel való takarékoság szüksége a német vegyipart a rézgalic helyettesítésére kényszerítette. A pótanyagok közül különösen a „Kupferkalk Wacker“ és a „Super-Cuprenox“ nevű készítmények váltak be; ezeknek bordói léhez hasonló az oldási és tapadási képességük és — a túlságosan erős gombafertőzés esetének a kivételével — teljes sikerrel alkalmazhatók. Ezt a szerzők gondos laboratóriumi és szabadföldi kísérletei is igazolják.

**Baader: Tartamos használat, üzemterv szerinti vágás és túltermelés. (Nachhalthiebssatz, Einschlagssoll und Mehrnutzung.)** 220—221. o.

A vágatási terv nem mindig veszi igénybe az erdő növedéke szerint vágható fatömeget, holott a háborús fogyasztásnak minden köbméterre szüksége van. Ezért a szerző az erdőgazdaságok teljesítőképességének általános felülvizsgálatát javasolja és méltányosnak tartja, hogy a tőkéhez nyúló, tehát valódi túlhasználatok megfelelő adómérséklésben részesüljenek.

**Dieterich: A törzsenkinti és terület szerinti túlhasználatok gazdasági összehasonlítása. (Ein wirtschaftlicher Vergleich zwischen baumweise und schlagweise Übernutzungen.)** 225—227. és 233—235. old.

Régóta vitatott kérdés, hogy a két módszer közül melyik az előnyösebb. A szerző komoly érvek és érdekes példák felsorakoztatásával bizonyítja, hogy egyik eljárás sem követelheti magának általános érvénnyel az elsőbbséget, mert a gazdasági adottságok sokfélesége szerint hol az egyik, hol a másik biztosít jobb eredményt és igen sokszor összekapcsolt alkalmazásuk a legcélravezetőbb.

INTERNATIONALER HOLZMARKT. 1944. 24/25.—27/28. sz.

**Müller: A fa a képzőművészetben. (Der Baum in der bildenden Kunst.)** 26. sz. 18—21. old., 27/28. sz. 19—22. old. és 29/30. sz. 19—22. old.

Komoly művészettörténeti felkészültségről tanuskodó, érdekesen megírt közlemény, amely ügyesen megválasztott fényképekkel hangsúlyozza a fának az emberi élet ezernyi megnyilvánulásában betöltött fontos szerepét.

**Geiger: Faszervezetek a gyakorlatban. (Praktischer konstruktiver Holzbau.)** 24/25. sz. 30—34. old. és 26. sz. 40—46. old.

A vasat pótoló faszervezetek kötési módját, szilárdságát, méreteit és védelmét ismerteti a legújabban alkalmazott példák alapján.

**Gaber: Acélepítmény fából. (Ein hölzerner Stahlbau.)** 26. sz. 32—36. o.

Néhány meggyőző erejű fényképpel bizonyítja, hogy különösen a hídépítésben milyen kitűnően helyettesíti a fa az acélt.

**Held: Sűrített levegővel működtetett famegmunkáló szerszámok. (Verwendung von Pressluftwerkzeugen in der Holzbearbeitung.)** 26. sz. 37—40. old.

A gyakorlatban igen jól bevált kézi eszközök és gépek ismertetése fényképekkel.

**Hille: Fűrészportartályok romlásának a megakadályozása. (Die Verhinderung von Zerstörungen an Holzspänesilos.)** 27/28. sz. 35—44. old.

Ahol kazánok tüzeléséhez nagymennyiségű fűrészport tárolnak, ott erre a célra megfelelő silókat kell építeni. Mivel ezek rendszerint fából készülnek, gondoskodni kell arról is, hogy a nedvességet erősen magába szívó fűrészpor kárt ne tegyen a tároló berendezésben. Ezért azokat állandóan és jól kell szellőztetni és a fűrészporral érintkező falakat gyaluforgácsból és cementből készült lemezekkel szigetelni. A megoldás módját a szerző rajzban is bemutatja.

## KÜLÖNFÉLÉK

### HALÁLOZÁS.

#### Kacsanovszky József †

A régi erdészgárdának ismét egy érdemes tagját vitte el a kérelhetetlen halál. Kidült sorainkból 77 éves korában *Kacsanovszky József* ny. helyettes államtitkár.

A zemplénmegyei Klenován született 1867 aug. 7-én és az akadémia elvégzése után 1810-től 1897-ig Orsován és Lugoson szolgált, majd a horvátországi kincstári erdők kezeléséhez került, ahol az otocsáci erdőhivatalhoz tartozó szvetiroki, később a skárei erdőgondnokság vezetője lett.

Amikor az otocsáci erdőhivatalt Szusákra helyezték át, ő is oda került mint erdőrendező.

Közel 8 évi horvátországi szolgálat után — 1905-ben — Szusákról Budapestre, a földművelésügyi minisztériumba rendelte felsőbbsege, s itt a horvátországi ügyosztályba osztották be. Később ennek az ügyosztálynak a vezetője lett egészen az összeomlásig.

Ekkor — már mint miniszteri tanácsost — a kisebbségi minisztérium ruszinszkói ügyosztályába nevezték ki, ahol csakhamar megkapta a helyettes államtitkári címet és jelleget.

A kisebbségi minisztérium megszűnte után ismét a földművelésügyi minisztérium erdészeti főosztályához került vissza s itt szolgált az 1925. évben bekövetkezett nyugdíjazásáig.

Szorgalmas és lelkiismeretes munkása volt az erdészetnek. A tengeremelléki „Velebit” és a likai „Kapella” nevű helységek karsztos részeinek a beerdősítése, az ottani erdők védelme és fenntartása körül sokat és eredményesen fáradozott. Kiváló szónok és költői lelkületű, az erdőt rajongva imádó szaktársunk annak idején az idegenben vele szolgáló és a március 15-ikét egymás között mindig megünneplő barátait nemcsak szép beszéddel, de mesteri hegedűjátékával is könnyekig meg tudta hatni.

Külön ki kell emelnünk minden szép és jó iránt annyira fogékony lelkületét. végtelen jószívűségét. A kartársi és emberszeretet irányította minden ténykedését s a „jó ember” megtisztelő címét kevesen érdemelték ki olyan teljes mértékben, mint *Kacsanovszky* kartársunk.

Mélységes megrendüléssel, igaz szeretettel búcsúzunk Tőle.

Legyen békés a pihenése!